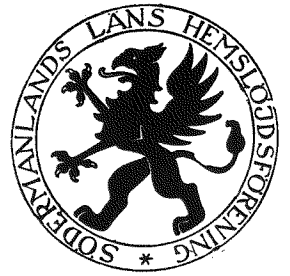

HANDLAGET

TIDNING FÖR SÖDERMANLANDS LÄNS HEMSLÖJDSFÖRENING NR 1 1991

SKRUVMOR OCH DUBBELROCK

OM INNEBÖRDEN AV dessa märkliga benämningar kan man läsa i en nyutkommen bok utgiven av Svensk Hemslöjd. Författare är ingen mindre än vår förra hemslöjdskonsulent, Ann-Marie von Stockenström.

Boken heter - Spinnredskapen förr och nu - och är en utmärkt vägledning för den som tänker köpa spinnrock eller vill börja spinna på ett gammalt auktionsfynd.

- Vad gör man om drivsnöret hela tiden ramlar av?

- Varför blir det ingen pårullning av tråden?

- Hur vet man om några spinnrocksdelar saknas och går det i så fall att hitta andra som passar?

Dessa frågor och många, många fler hittar man svaren på i Ann-Maries bok, som också torde kunna fungera som vägledning för den som åtagit sej att reparera en gammal spinnrock.

Författarens avsikt har inte varit att lära ut hur man spinner. En uppsjö handböcker finns ju redan som lär ut den

konsten, bl a mycket tack vare det pedagogiska arbete som författaren bedrev på 1950-talet i egenskap av vävlärare och hemslöjdskonsulent. Ann-Marie var bland de första i landet som introducerade sländspinning.

Boken ger också en intressant historisk resumé av spånadskonstens utveckling runt om i världen. En lång rad spinnredskap och spinnmetoder finns beskrivna. Vad sägs om ord som spinnkrok, handrock,

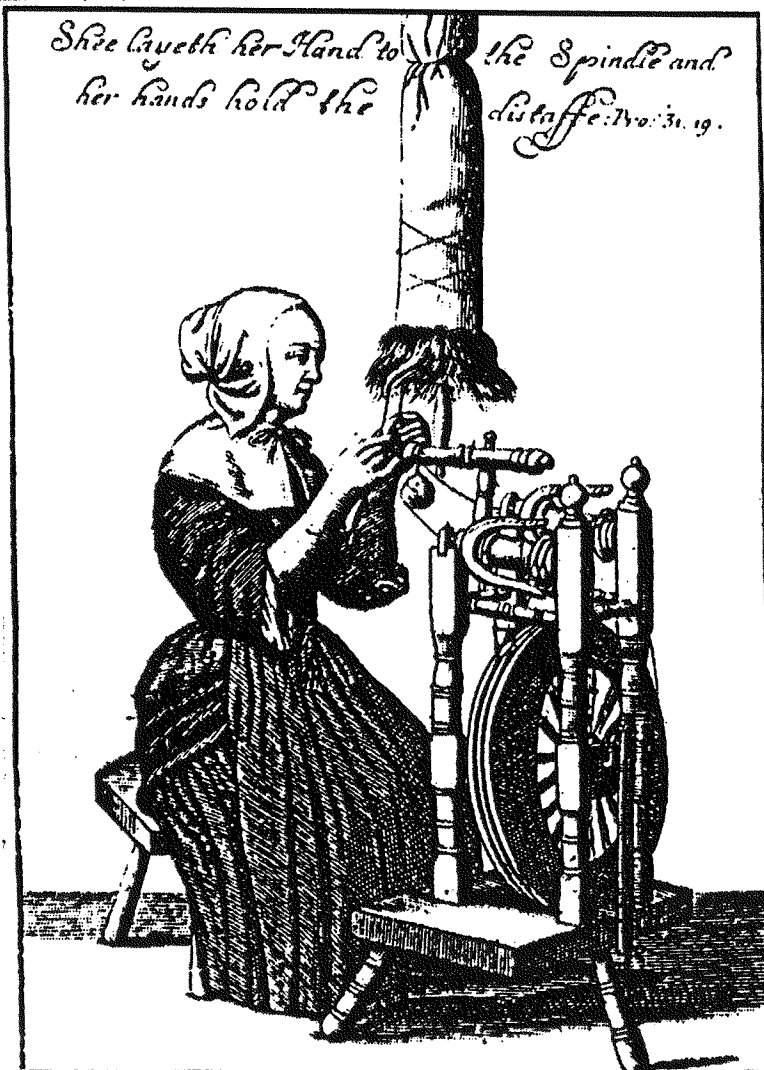
spinnbänk, hjulrock, charka, långrock, högrock, bromsrock, tvillingrock. Dubbelrocken på Thomas Firmins illustration från 1681 låter oss ana att det inte handlar om några moderna sällskapsdanser utan en ekvilibristisk, rationell trådframställning.

Den som vill fördjupa sej ytterligare i spånadskonstens historia kan komma en bra bit på väg med hjälp av litteraturhänvisningarna. Flera av böckerna går endast att hitta i antikvariat eller på bibliotek. Några finns i Hemslöjdsföreningens referensbibliotek, bl a Gösta Montells - Spinning tools and spinning methods in Asia - från 1941. Och så har vi Ann-Maries bok förstås.

Ring eller skriv så skickar vi den. Priset är 125 kr exkl porto.

Adress: Södermanlands läns hemslöjdsförening, Ö Kyrkogatan 48, 611 33 Nyköping, tfn 0155 - 818 30.

Lille-Mor Boman

Dubbelspinnrock
(Ill. av Thomas Firmin 1681)

Teckningar av Sara Sköldbberg ur boken "Spinnredskapen förr och nu"

TÄVLING I LINSPINNING PÅ MALMKÖPINGS MARKNAD

LÖRDAGEN 25 MAJ

VINNAREN FÅR 1 000 KR ur Ann-Marie von Stockenströms fond och deltar i riksfinalen på Skansen den 16 juni.

SISTA
ANMÄLNINGSDAG
6 MAJ

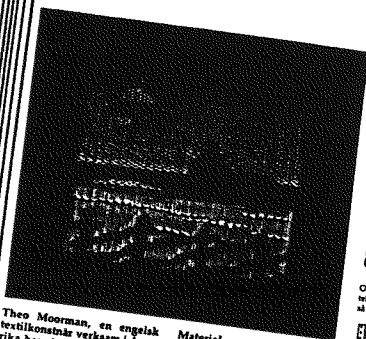
Alla som önskar delta i tävlingen kan rekvirera tävlingsreglerna från Södermanlands läns hemslöjdsförening, Ö Kyrkogatan 48, 611 33 Nyköping.

Anmälningsavgiften är 80 kr och täcker kostnaden för det särskilda tävlingslin som tillhandahålls. Överskottet, ca 50 kr, går oavkortat till Ann-Marie

von Stockenströms fond för Spinningens fortlevnad och utveckling.

Fondens avkastning går till vinnarna i föreningens spinn tävlingar

Väv med Hemslöjden Moorman

Theo Moorman, en engelsk textilkonstnär verksam i Amerika har givit namn åt en vävteknik; Moorman, känd i USA men ännu ganska okänd i Sverige. Inger Fabian prövade under hösten 1987 teknikens möjligheter då hon gick en påbyggnadskurs till vävlärare vid Göteborgs Universitet.

Text och bild: Inger Fabian

Tekniken

Moorman fungerar som en kombination av tuskaft och ryssväv, där mönsterinslaget formerar endast på rätsidan. Rätsidan blir en helt slät framgående hur mönstertrådarna löter sig och hur bottningslagen ligger.

Man kan skyttla en slät väv och går också att plocka hela ritar som gränser till varandra eller laggar över varandra så att slaggplockar bilden. Man kan variera tjocka och tunnare inslag för att få en kontrast i mönstret.

46 Hemslöjden 1990/6

Material

Bindervevsgarn bör vara ca hälften så grovt som bottningsgarnet. Bindervevsgarnen är utsett för gamla stöva pårest-elastisk med också fin för att synas så lite som möjligt. Inslagsgarnet bör inte vara grövre än att bottningsvarens tuskaft går att slå ihop.

Alla mönsterformer är möjliga att utföra men kräver olika skicklighet. Runda former är svårast.

Theo Moorman har utarbetat tekniken främst för att använda dem till bildväv men även till altardukar, anpendier, draperier och halsamyncken.

Varför lära sig Moorman-tekniken?

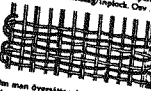
Utvecklande för tekniken är att som mönsterformer och enkelt bygger upp med olika material. Mönstergarnet utnyttjas till 100 %.

Moorman som vävs med fyra skaft och fyra trampor, kan skyttlas eller plockas och är därför lämplig för kursverksamhet så man har tillräckligt vävstolar men nycten vävstol.

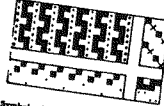
Jag tror att Moorman skulle kunna utvecklas församt med den vanliga chena. Tyvärr inte, utan gör ett förväck!

Tillvägagångssätt vid vävning

1. Trampa på första tuskaftstrampen för bottningslag
2. Trampa på andra tuskaftstrampen och gör en mönsterinslag/insplock
3. Trampa på andra tuskaftstrampen för vovvinslag
4. Trampa på andra mönsterinslag för nästa mönsterinslag/insplock. Öv...

Om man översätter denna bild till "vävtekniskt språk" - bindningslära, ser det ut så här:

Symboler för trampordning

- = Mönstertrampa
- × = Tuskaftstrampa

Symboler för bindningslära

- = Sänkt bottningsväv
- = Höjd bottningsväv
- = Sänkt mönsterväv
- = Höjd mönsterväv

Läs mera i Theo Moorman: "Weaving as an art form. A personal statement".

UNNA DIG EN SEMESTERVECKA I VÄVSTOLEN!

GÅ EN SOMMARKURS I MOORMAN-TEKNIK

10-15 JUNI I MALMKÖPING

EN ENGELSK TEXTILKONSTNÄR, Theo Moorman, har utarbetat denna teknik som bl a lämpar sej för framställning av bildvävar, draperier, kyrkliga textilier, smycken och liknande. Se även tidskriften Hemslöjden nr 6 1990, sid 46.

Du väver med fyra skaft och fyra trampor i en kombination av tuskaft och ryssväv med avbindetrådar.

Mönsterflotteringarna bil-

dar skyttlade eller plockade mönster på rätsidan. Alla mönstergrupper går relativt snabbt att bygga upp och variera med olika material.

Som kursdeltagare måste Du behärska vävuppsättning, grundbindningarna, bindningslära och vävteori för att kunna tillgodogöra Dej kursen.

Deltagarantalet är maximalt till 12 och Git Palmgren är kursledare.

SISTA ANMÄLNINGS DAG
- 17 MAJ

Du är välkommen att ringa eller skriva till Södermanlands läns hemslöjdsförening, Ö Kyrkogatan 48, 611 33 Nyköping, tfn 0155-818 30.

Vi svarar på Dina frågor och skickar mer information.

KALENDARIUM

RÅBY VÄVSTUGA - 20 ÅR
Utställning av vävalster
12 maj, kl 11.00-16.00

Vävstugan och Församlingshemmet

GÖMT MEN INTE GLÖMT
Hantverkskollektion för 90-talet
27 april - 15 maj

Östgöta hemslöjd, Linköping

MALMKÖPINGS MARKNAD
Lördag 25 maj

Vi ordnar spinn tävling och slöjd-
demonstrationer,
Se mer i redaktionell text

25 MAJ PÅ GRIPSHOLM
VAD ÄR HEMSLÖJD
I VÅRA DAGAR
Lördag 25 maj kl 10 - 16

Kan hembyggda och handgjorda bilar
vara en del av vår tids hemslöjd? Mas-
sor med intressanta bilar, bl.a. Mell-
berg Customs uppmärksammade
sportbil visas framför slottet och på
Midsommarängen.

Länets Hemslöjdsförening vill få upp
frågan till debatt.

Samtidigt visar vi
resultatet av årets tävling

SÖRMLÄNSKT
HANTVERK 91

i slottets äppelkällare
och har

SPECIALVISNINGAR AV HANT-
VERK PÅ GRIPSHOLMS SLOTT
med Åke Livstedt som guide. Anmä-
lan till visningarna tel 0155 - 818 30.

På Röda Korsets folkhögskola
stickutställningen
SVERIGE - COLOMBIA T O R
Tavlor på tröjor

Arr. Södermanlands läns Hemslöjds-
förening

HANTVERKSDAG
1 juni kl 12

Gamla hantverk, slöjder, hushålls-

göromål på Callanderska gården i
Mariefred

Arr. Mariefreds
Hembygdsförening

SÖRMLÄNSKT HANTVERK
Utställning och försäljning
1 juni - 18 augusti, kl 12-21

Arr. Södermanlands läns hemslöjds-
förening

NYNÄS-DAGEN
med öppet hus på Långmaren

Söndag 18 augusti, kl 10-15
Linberedning, spinning,
tovning, smörkärning, bakning,
träslöjd, musik, Floravandring.
Se separat annons i Länspressen

JORDBRUKETS DAG
27 juli
Slöjddemonstrationer

Julita gård, Nordiska museet

VÄV 91

Vi väver tillsammans
Konferens och mässa
kring handvävning
Forsa - Hudiksvall

30 augusti - 1 september

Anmälan genom Hudiksvalls turistby-
rå, tfn 0650-160 79, eller Vävmagasi-
net, Uno Johansson, tfn 044-427 30

PLANERADE KURSER

SOMMARKURS I VÄVNING
Moorman-teknik
10-15 juni

SISTA ANMÄLNINGS DAG 17 MAJ
Ring eller skriv till Södermanlands
läns hemslöjdsförening, Ö Kyrkogatan
48, 611 33 Nyköping, tfn 0155-818 30

Läs mer i redaktionell artikel

KNIVTILLVERKNING - fördjup-
ningskurs

Kursen vänder sig till Dej som själv
prövat att göra knivar eller har gått
knivkurs tidigare och vill komma vi-
dare. Kursen ger Dej fördjupade kun-
skaper i knivtillverkning där vi går in
på behandling av knivbladet, olika
knivskafstyper, sömnad av läderslida
med efterföljande dekorerings och färg-
ning.

Tid: 9-10/11 och 16-17/11 1991
Plats: Katrineholm

Lärare: Lars Petersson, Vingåker

KURS I SKED, SLEV OCH
FAT-TILLVERKNING

Pröva på att tälja i rått virke och ut-
nyttja självvuxna ämnen till skedar
och slevar.

Kursen omfattar också en orientering
om verktyg och redskap samt verktyg-
svärd och ytbehandling.

Tid: 21-22/9 och 5-6/10 1991

Plats: Nyköping
Lärare: Lars Petersson, Vingåker

Förfrågningar om dessa kurser görs
till Lars Petersson, 0155-129 21 eller
0151-320 28

Kursgården Sätergläntan inbjuder till

TERMINSKURS I TRÄSLÖJD

Hösten 1991 anordnas en terminskurs
i träslöjd öppen både för nybörjare
och den mer erfarne slöjdaren. Kursen
ger god grund för vidare studier eller
eget slöjddande.

Kursen innehåller trä- och material-
kunskap, verktyg, smide, vård och un-
derhåll av verktyg, slöjd med hand-
verktyg, svarvning enligt skärmeto-
den, tälja med kniv och yxa, bildhug-
geri, traditionella slöjdtekniker.

Kursen är godkänd för
studiemedel/studielån

Kursen startar 12 augusti 1991

Mer information om denna kurs får
Du av Anders Mattsson, utbildnings-
ledare, Träslöjdens hus, Sätergläntan,
Hemslöjdens gård, 790 30 Insjön, tfn
0247-410 95